

Udby Times

UDBY TIMES

OKTOBER 2015

Den 94 -årige som kravlede ind i flyet og forsvandt

Antonius og piloten Søren

Udby blev ved 17 tiden den 21. august 2015 udsat for en meget speciel overflyvning.

Et Cessna propelfly fløj med 300 meters højde hen over Udby landsby med nøje kurs efter Kirkemosevej 15, hvorefter det tog mod øst henover Udbygade og videre mod Nordfeldts skove.

Flyet blev fløjet af en pilot fra svæveflyveklubben ved Kongsted, Rønnede. Og ærespasagereren på denne specielle flyvning var Antonius Nielsen, tidligere Udbyborger med adresse på Kirkemosevej 15, nu boende ved siden af Ulvsundcentret i Stege.

Antonius har kun fløjet én gang tidligere i sit liv. Denne tur var den anden flyvetur for ham og var en gave til ham i anledning af hans 95 års fødselsdag 18. oktober 2015.

Antonius havde nøje forberedt en flyverute fra flyvepladsen og henover Nyord og derefter rundt på Møn forbi sin gamle bopæl i Udby, gamle arbejdspladser og nuværende bekendtes bopæle omkring Noret, og ikke mindst forbi Ulvsundcentret, hvor personale og beboere var velforberedt og stod klar til at vinke til flyet da det flere gange fløj henover området. ”På denne for mig minderige dag var jeg i herligt selskab i flyet, med en dygtig pilot og gode

veninder. Det var en fantastisk oplevelse”, sagde Antonius. Han fortsatte fuld af energi og helt høj af oplevelsen efter flyvetuen med et direkte interview på aften nyhederne på TVØst.

Også Sydsjællands Tidende bragte en grundig artikel om Antonius liv den følgende uge.

I de følgende uger havde Antonius mange gange fornøjelsen af at blive stoppet og komme i snak med folk i Stege, som havde set eller læst om hans flyvetur.

Af Susanne Rosenild

Klargøring til ”take-off”

Læs om de mange initiativer for landsbyens borgere fx fællesspisning, bosætnings ambassadører, fibernet og meget mere.

Formål

Formålet med **Udby Times** er først og fremmest at skabe en positiv dialog, udvikling og oplysning mellem os beboere i Udby.

Vi er ikke så mange husstande i Udby, men hver husstand har sin egen historie, viden og ressourcer, som mange kan drage nytte og glæde af ved at dele med hinanden til fælles fordel.

Udby Times forsøger at give indbyggerne viden om historien som i tidernes morgen har udformet Udby samt kendskab til nye ideer, dvs. nyt og gammelt i positiv forening.

Avisen omhandler også den smukke natur Udby er omgivet af, blandt andet årstidernes skiften og fortællinger, om de små pudsigheder naturen byder på.

Udby Times er en avis til glæde for det fælles landsbyliv. Avisen kan læses elektronisk og i farver på

www.udbytimes.dk

Du kan tilmelde dig et elektronisk nyhedsbrev på hjemmesiden.

Redaktionsgruppen:

*Susanne Rosenild og Chris Poole,
Udbyvej 11*

Annelise Nielsen, Udbygade 40

Helle Hemmingsen, Kirkemosevej 22

*Flemming Schmidt, Udbyvej 12
(korrekturlæsning)*

*Avisomdelere, Flemming Schmidt og
Johnny Hansen*

Kontakt redaktionen på email:

udbytimesinfo@gmail.com

Fra redaktionsgruppen

Har du lyst til at give en hånd med Udby Times? Vi vil meget gerne være flere i gruppen hvor der er mange forskellige slags opgaver fx fotografering, artikel skrivning, lave interviews, redigere og lay-out af avisen på computer, mm. Kontakt gerne en fra gruppen. Kontakt-oplysninger står her til venstre. Og husk: vi er altid åbne for ideer til artikler og historier.

Siden sidste avis udkom i marts 2015 har der været en del konkrete aktiviteter i Udby. Udby borgere er meget aktive, både med vedligeholdelse og modernisering af hus og have, men også med forskellige tiltag til gavn for mange.

Den 19. april på Danmarks Naturfredningsforenings årlige **affaldsindsamlingsdag**, blev der også gennemført en affaldsindsamling i Udby. Der blev indsamlet ganske meget affald langs med landsbyens veje og i Udby skov. Udby Times gav den der samlede mest affald, det blev Ellinor, et års medlemskab af Danmarks Naturfredningsforening. Ugebladet for Møn bragte en artikel og et fint billede af Udbys indsamlere.

I april blev der også afholdt endnu et **visionsmøde** i Udby. Mange ideer kom op. Der blev aftalt at holde den gode visionsenergi oppe ved at starte med at koncentrere sig om nogle af de lette, konkrete ideer. Den ene ide var at undersøge interessen for et skovlaug. Der er indtil nu ikke nogen som har vist nok interesse til at der sker noget på den front lige nu. Den anden ide var at invitere beboerne til **fællesspisning** i Udby. Der har allerede været afholdt et succesfuldt arrangement og det næste er allerede planlagt.

Og så blev der afholdt en ”by sommeren velkommen” kom sammen kaldet **Sankt Udby** i Udby skov den 7. juni.

Så har Udby landsbylaug holdt deres årlige sommerfest. Flere har fortalt om at det var en hyggelig fest.

Ideer til årets **julehjerte** modtager kan gives til redaktionen.

Næste år fylder Udby Times 10 år og det skal fejres. Har du ideer til det hører vi gerne fra dig.

Fællesspisning i oktober

Fredag den 23. Oktober kl. 18 er der en ny omgang fællesspisning, denne gang hos Marie og Ove, Udbyvej 37, efter samme princip som sidst. Ved ankomst betales 50 kr. pr person og man medbringer selv drikke, service og bestik.

For pengene får man en gang forloren hare og dessert/kage til kaffen/teen.

Hvis der nogen, som kunne tænke sig at byde ind med en kage eller dessert eller en god råkost til haren, så modtages det

med kyshånd (råvarerne refunderes selvfølgelig).

Der er også denne gang et loft på max 25 pers., så først til mølleprincippet gælder.

Tilmelding til Marie mobilnr.:51 90 56 60 senest 3 dage før.

Nyt fra trafikgruppen i Udby

Gruppen er blevet kontaktet af nogle tætte naboer til krydset Udbyvej/Klintevej, som har ønsket at trafikgruppen videreformidler deres forslag til kommunen om at forbedre sikkerheden ved krydset gennem en hastighedsnedsættelse på Klintevej. Dette forslag har

kommunen modtaget. Kommunen har meddelt trafikgruppen at krydset Klintevej/Udbyvej ikke er glemt, men det kan ikke aktuelt finansieres indenfor de eksisterende midler til trafiksikkerhed. Desuden har de 4 trafiktællinger på Udbygade givet en indikation af at

der køres rimeligt pænt og derfor er det sværere at argumentere for en prioritering af indsatser i Udby. Derfor oplyses det at der ikke kommer fartdæmper/bump på Udbygade i år.

Tillykke til:

- Udby landsbylaug med de 10 års jubilæum
- Tom og Bente for sølvbrylluppet

Mandag den 5. oktober var naturvejleder og Udby borger, Susanne Rosenild i DR1s program Vores Vejr, hvor hun viste seere rundt i hasselnøddeskoven ved Dirrbakken, Udby Skov.

SCT. UDBY — en ny tradition

Søndag den 7. juni afholdtes for første gang Sct. Udby-festen.

Vejret var fint, der kom gang i bålet og der blev dækket op til det helt store kagebord.

Efter kaffen og kagerne måtte

der motion til, så vi spillede ringspil og kongespil.

Vandrepokalen ”Den gyldne hestesko” tilfaldt Kim Rasmussen for bedste resultat i ringspillet.

Eftermiddagen sluttede med snobrød og bålhygge.

En god tradition er startet og vi håber at se rigtig mange af jer til næste års Sct. Udby-fest.

Af Helle Hemmingsen

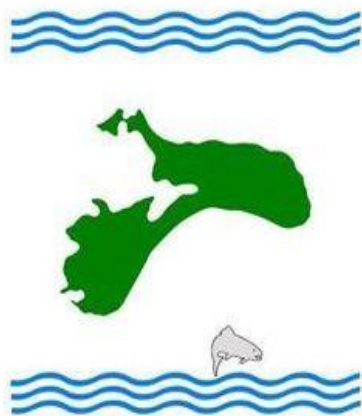

Klar, parat, start

Vinder af den gyldne hestesko, Kim Rasmussen

Bosætnings ambassadørerne på Østmøn

I et forsøg på at fastholde tilflyttere blev et ambassadørkorps på Møn startet i september i år. Ambassadørerne skal sikre nye tilflyttere en god modtagelse og introducere dem til Møns muligheder, så de får lyst til at udforske vores skønne ø, skabe netværk og blive boende. Vi er heldige at vi har en ambassadør i Udby. Mona Nielsen, Udbyvej 18, har meldt sig i gruppen, og vil fra

efteråret byde nye tilflyttere velkommen, her i Udby og Spejlsby. Så hvis du ser nye flytte til byen kan du ringe til hende, så hun ikke selv skal være opmærksom på nye Udbyborgere.

Mona Niensens mobil er 20373326.

Wedeles Hus, Udbygade 4

**Blomster
Brugskunst**

**Fra den 1/11 puder—kranse—gran
Juletræer**

Åben 11-17

50969844/ 60488866

Vi tager Dankort

Fællesspisning i juni

Fredag d. 19. juni slog Lizzie og Johnny gæstfrit dørene op til den første fællesspisning i Udby og tusind tak for det.

Der var fuldt hus og hyggelig stemning og den lækre menu bestod af:

Chili con carne med salat og brød, champignonpaté (vegetarret).

Brombærkoldskål

Kaffe og kage

Der blev snakket på kryds og tværs.

Næste fællesspisning er fredag den 23. oktober. Læs mere om det et andet sted i avisen eller på udbytimes.dk.

Har du lyst til at være med i fremtiden, eller har du forslag til hvor næste fællesspisning kan foregå, så sig endelig til.

På vegne af ”madgruppen”

Helle Hemmingsen

Lizzies chili con carne kan varmt anbefales.

Skal du også sælge?

Vælg home, hvis du skal sælge din bolig. Så kan du være sikker på at få en erfaren, professionel og lokal ejendomsmægler med en stærk landsdækkende kæde i ryggen, som ved, hvad der skal til for at sælge netop din bolig.

Vi er først tilfredse, når du anbefaler os til andre

Vi vil arbejde hårdt for at blive din fortrukne ejendomsmægler, derfor bliver salgsoplysningerne bedst muligt tilpasset til dine behov. Vi er først tilfredse, når vi har solgt din bolig - og du er så tilfreds, at du anbefaler os til andre.

Hør mere om, hvordan vi vil sælge din bolig.

Hvad kan du købe bolig for?

Ring 70 12 00 40
og hør om Altid på forhånd.

Danske Bank

JES BIRCHBERG
Ejendomsmægler
jbe@home.dk
55 80 35 53 / 41 28 25 51

VINN SPANCOVA-ILJAJARA
Ejendomsmægler
vs@home.dk
55 80 35 53 / 41 28 25 51

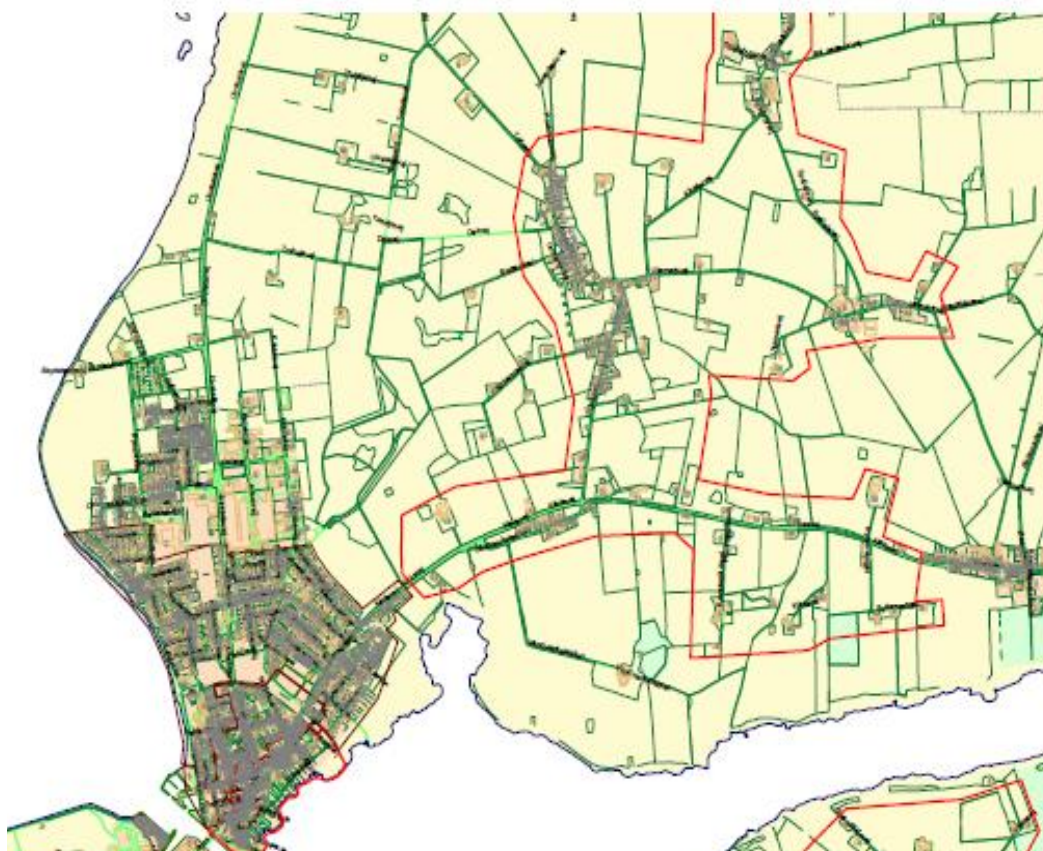
home
W/are Blegneberg
Fjernstudiemægler, MNE
Storegade 65, 4780 Stege
stege@home.dk
facebook.com/homestege
Tlf. 55 80 15 21

home.dk

home

vi vil være din fortrukne ejendomsmægler
Ejendomsmæglerfirmaet Home

Fibernet på vej til Udby - men hvornår vides ikke

På avisens udgave i farve på udbytimes.dk kan du se det afmærkede område i rødt.

Udby Times har 12. oktober kontaktet Jens Tang fra Fibia for at få et aktuelt billede af hvor langt de er med at installere fibernet på Møn, og ikke mindst hvor langt processen er kommet med at få fibernet til Udby.

Jens Tang oplyser at Fibia lige nu er i gang med at etablere fibernet i Klintholm havn og Mandemarke. I efteråret er det områderne Borre, Keldby, Elmelunde, Hjertebjerg og Sømarke der får etableret fibernet. Der har været brugt meget tid på at forsøge at finde økonomisk holdbare ordninger for at kunne etablere fibernet til folk der bor i yderområder, fx nede ad en

lang markvej.

Det er desværre endnu ikke lykkedes at finde nok tilslutning til en økonomisk model for dette.

Områder syd for Noret vil i uge 43 modtage fibernet materiale.

I Udby er der opnået rigelig interesse tilslutning til at Fibia kan sige at de gerne vil etablere Fibernet indenfor et afmærket område på kortet. (Obs. Se kortet i farve på udbytimes.dk.)

De folk i Udby der bor udenfor de afmærkede områder og som gerne vil have fibernet, kan Fibia have dialog med uden at love at kunne

etablere fibernet på forhånd.

Yderligere detaljer omkring etableringen af fibernet i Udby, herunder tidsplan, er endnu ikke afklaret hos Fibia ved redaktionens afslutning den 15.10.

Af Susanne Rosenild

Bytte og nytte på facebook

Et par af Udby borgerne har foreslået en ordning hvor vi kan låne udstyr og redskaber fra hinanden eller bytte høst fra haven hvis man har overskud. Nogle naboer gør det allerede, men en anden og nem måde at

gøre det på er at lave en lukket facebookgruppe til det formål. Interesserede kan melde sig til gruppen og så får man direkte besked når der er nogen der byder på et eller andet. Det er kun de folk der er medlemmer af

gruppen der kan se/læse sidens indhold. Hvis der er interesse kan vi holde et arrangement for de folk der ikke er vant til at bruge facebook. Vil du være med til at etablere sådan en ordning kan du kontakte Chris, Udbyvej 11, 30519777.

EDC Møn ejendomsmægleren
er i år blevet annoncør i Udby Times

Få en bank der kender dig

► Stærk på relationer - værd at anbefale

Overvejer du at skifte bank?

Møns Bank er en aktiv lokalbank, som klarer alle dine bankforretninger lokalt med specialister, rådgivere og en administration, som du kender - og som kender dig. Vi er der altid, når du har brug for os!

Få en bank der kender dig - kontakt Møns Bank allerede i dag på telefon 55 86 15 00.

MønsBank
www.moensbank.dk

Banken med stærke relationer - værd at anbefale

REKLAME | DESIGN | TRYK

BORG

Skilte	Visitkort
Tryksager	Brochurer
Layout	Løsark
Bilreklamer	Klistermærker
Facadedeko	Banner
Tøjtryk	Canvastryk
Logodesign	Musemætter
Folietekster	Kopper m/tryk
Plakater	Stempler

Kostervej 2F - 4780 Stege
Tlf. 5581 1999
www.borgreklame.dk
grafisk håndværk

Dyrkning af pil og pileflet i Udby

Bente og Janes nyanlagt pilebed i april i år

Samme bed i september

Bente Petersen, Udbygade 3 er automatik teknikker og ansat hos Contech i Nykøbing F, hvor hun servicerer vandværks og rensningsanlæg. Selvom hun er glad for og har travlt på arbejde har hun også tid til flere kreative hobbies, bl.a. pileflet. I de sidste 3 år har Bente, sammen med sin gode veninde Jane fra Råbylille, været på flere kurser i at flette med pil. Og der er no-

get det tyder på at det var en god ide. I år har Bente solgt rub og stub af de kurve, fuglehuse, mm. som hun har flettet og stillet til salg bl.a. i Wedeles Hus. Efterspørgslen har været større end Bente havde pil at flette med. Det har hun og Jane taget konsekvensen af og i foråret anlagde de et "pilebed" på et stykke jord de har lånt fra Henrik Wedele.

I billeder her kan I se pilebedet i april og i september. Pilen skal høstes i starten af det nye år og vi må vente og se hvad Bente laver af smukke pileflet derefter. Dog kan man lige nu bestille et af Bentes flotte fuglehuse (se billede).

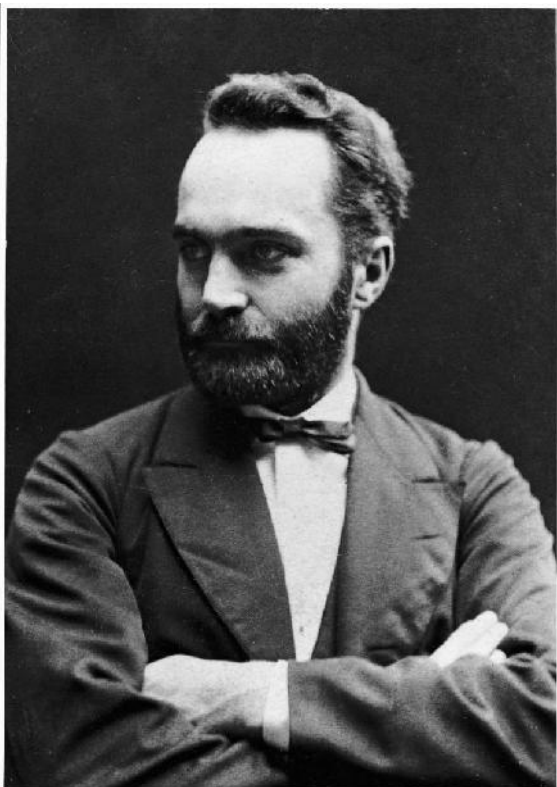

En af de mange kurve som Bente har solgt i år

Et flot fuglehus. Lignende kan bestilles hos Bente.

Udby og omegn af J. Palm, Udby, 2.del

Frede Bojesen

I Udby Times fra marts 2015 bragte vi 1. del af Jonas' artikel.

I en anden bog "C", har forfatteren M. Andersen [4] detaljeret beskrevet F Bojesens noter og tilføjet bl.a. kort over de høje jeg finder interessante i Udby og omegn.

I hendes indledning side 1, forklarer M(Margrethe) hvorfor gravhøje og oldtidsager forsvandt dengang. (Blev sløjfet). Linie 11;

Årsagen til denne ødelæggelse af oldtidsminderne skyldes dels det omfattende vejbyggeri, der har været udført over hele landet, dels en holdningsændring til gravmonumenterne. Før højskolerne og oplysningen nåede ud til den jævne befolkning,

mente man, at gravhøjene og stensætningerne var beboede af trolde, nisser, elverfolk og andre overnaturlige væsner. Denne overtro beskyttede oldtidsminderne, idet man mente at forsøgte man at overpløje en gravhøj eller slæbe stenene fra en dysse væk, ville man krænke højens beboere. Denne krænkelser kunne føre til, at gårdens mennesker og dyr blev syge og i værste tilfælde døde. Om denne overtro skyldes det

faktum at højene og stendysserne gemte de jordiske levninger af oldtidens storfolk, skal jeg ikke kunne sige, men det er i hvert fald en kendsgerning, at man med sin boglige lærdom mistede sin frygt for stengravene og gravhøjene. Følgen var, at et stort antal af oldtidens gravmonumenter blev fjernet med jorden, men navnene på disse gravmonumenter er i mange tilfælde bevaret i de historiske kilder.

På side 84 under "Højmark", "Bjørn Højes M" "M" står for mark. På side 87 nederst skriver M. Andersen følgende; " I en tid hvor der har været langt fler høje, end der er i dag, kan det have skabt forvirring ikke at vide præcis, hvilken høje navn sigter til."

I bogen er der bagerst forklaringer på ord, da det jo er en speciale i dansk, samt diverse kort over Møn. På kort over "Zone 4", som viser Udby fra oven, kan man se den i Bojesens beskrevne "Trehøj" ved matrikelnummer 16.

Selve bynavnet "Udby" er beskrevet i Bojesens bog side 107; "Udby var den yderste by på den nordlige halvø." Videre står der på side 104 at Udby var en "Adelsby". En Adelsby forklares med følgende tekst fra siderne 102 - 104; Start citat// Adelsbyerne kan stamme fra bosættelses tiden, da en herskende slægt eller stamme tog en egn i besiddelse og ordnede bebyggelsen i et blandet forhold af fællesskab eller særeje, der minder om overlevering fra nomadelivets lejrpladser. Den "normale" plan er "rundbyen". Inderst fandtes en indhegnet plads af forskellig størrelse, den kaldes "fortå" (hvoraf det senere "fortorv") eller forte der rimeligvis betyder kvægfold. det var byens fælleseje og anvendtes til a samle kreaturerne morgen og aften og tillige til rådsplads, gadestævne og til festplads (her stod "Majtræet") Omkring fortåen lå gårdspladserne med botofterne, oprindelig lige store; de var genstand for særeje og fortrinlig dyrkning. Udenom denne kreds lå "Vangene" i markfællesskab, som i regelen dyrkedes efter trevangsbruget (rugvang, bygvang og fælled) men således at hver vang efter beliggenhed og (forsætter næste side)

jordbeskaffenhed inddeltes ved "rebning" i en mængde små agre, hvoraf hver bonde (senere) kunne have en stor mængde (indtil 50 agre) spredte overalt i vangene.

"Fægangen" gennem botofterne dannede forbindelsen mellem vangen og fortåen. Udenfor lå atter "overdrev" og skov. Betegnelsen "overdrev" beror på en misforståelse. "Ovre" (ore) betyder skov eller småkrat, måske væsentligst af el ("or") i de fugtige udmarker. Overdrevene anvendtes til fælles græsgange og lidt havredyrkning uden gødning; de strakte sig ud til de oprindelig store skove, der gennem "ovredrift" efterhånden ryddedes. Adelsbyerne var delt i lige store "bol" (mansus), hvis antal vexlede ml 10 og 30. Der findes endnu ikke enkelte eksempler på landsbyer, der havde bevaret de oprindelig bols størrelse uforandret. Men i reglen er bolene tidlig blevet delt i halve, fjerdinge, ottinger og mindre dele, der får betegnelsen "gård" (Curia) Til disse gårde udlagdes da ny botofter, som i modsætning til de gamle kaldtes "svorne tofter" de udlagdes nemlig ved et nævn af 12 grundejere, et tal, der kom-

mer igen i "tylter ed". Ligeledes blev der ofte af vangen udlagt

små jordstykker i særeje til dyrkning af hør og lignende, hvilke stykker da kaldtes "hørtofter". Således var forholdet i middelalderen og måske også i oldtiden, da det intet høres om systemforandring. Alle rede i oldtiden og den tidligere middelalder havde der sagtens indsneget sig adskillig uregelmæssighed og ulighed i jordfordelingen, der trængte til at rettes, og der blev da ved Kong Valdemars Jydske lov 1, 55 (sammenlignes Erik Sælendske lov 2 55,56) give adgang til omfordeling af jorrene, det såkaldte "solskifte", der hed således, fordi man begyndte ved indgang og gik byen rundt "med solen", idet man først udlagde botofterne i den indre kreds og derefter vangen. Når solskiftet var foregået (og det i middelalderen gennemført navnlig i Østdanmark), så kunde ændring heri ikke senere ske uden alle parters samtykke, og dette er en væsentlig grund til, at forholdene bevaredes uforandrede gennem så mange århundreder lige til henimod vo-

res tid. (1905).

Ved udflytning fra adelsbyerne opstod siden "torpene", når der blev ryddet plads og ager i ældre overdrev og skove, og disse torper bestod som regel kun af nogle få gårde af 1 - 3, der senere udstykkedes til flere.

// slut citat.

Kommentar: Jeg synes det ville have været en god idé hvis de arkæologiske fund kunne vises i det område de blev fundet, eller at man fik detaljeret information med kommentar fra en person som har haft materialet i sit eje, gennem generationer, til at beskrive de fund de ejer.

Med venlig hilsen Jonas Palm

1. Af Møns Historie Bind 1
2. Jættestuer i astronomisk perspektiv – Niels Bohr Institutet, 15. december 2008
3. Harrison & Svensson 2007:79
4. Marknavne og oldtidsminder på Møn" af Margrethe Heide-mann Andersen, en speciale i faget dansk KBH Universitet okt 1997,

"Sømarkedyssen" fra "Af Møns Historie", F.Bojsen, 1905.

Nyt fra bellsofmindfulness.dk

Møn Tergar Praksisgruppe

1. og 3. mandag hver måned kl. 19:00 – 20:30

Vi starter forfra med Tergar meditationspensum mandag 2. november.

Mandag 5. oktober holder vi orienterings- og planlægningsmøde.

Mandag 19. oktober holder vi introduktions aften med videoklip fra vores introduktionsprogram - tilmelding på mail/tlf.

Møn Dharmagruppe

2. og 4. mandag hver måned kl. 19:00 – 20:30

Formålet er at stifte nærmere bekendtskab med buddhistisk livsfilosofi og at anvende det i dagligdagen. Vi indleder med at læse "At Vove Springet" af Pema Chödrön. Alle er velkomne, såvel buddhister som ikke-buddhister.

Første aften, 12 oktober er orienterings- og introduktionsaften. (**tilmelding på mail/tlf**)

Bellsofmindfulness.dk praksisdage

31 oktober kl. 09:00 – 12:00 og 13:00 – 16:00

Frimeritation (ingen guidede meditationer) for dig som er vant til at meditere. Vi mediterer i moduler af 45 minutters siddende meditation efterfulgt af 15 minutters gå meditation – 3 moduler om formiddag, 3 om eftermiddag. Kom og vær med enten formiddag, eftermiddag eller begge dele. Kom gerne lidt før vi starter. (Tag madpakke med – vi giver te, kaffe & småkager).

OBS: Praksisdage er kun for erfarne meditatører

Al deltagelse er gratis

Mere info: bellsofmindfulness.dk
 eller info@bellsofmindfulness.dk
 eller telefon 28 60 38 48/ 26 55 47 02 (Susanne/ Angus Crammond)

Alle aktiviteter foregår her på adressen

bellsofmindfulness.dk, Udbygade 38, 4780 Stege